

УДК 657.37: 338.24.021.8

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДОБРАЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ТА НЕ ФІНАНСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Пасічник Інна Юріївна, к.е.н., доцент кафедри обліку і бізнес-консалтингу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, м. Харків, Україна

Анотація — Розглянута сутність обліково-аналітичного забезпечення та особливості формування обліково-аналітичної інформації в процесі складання звіту про управління.

Ключові слова — звіт про управління, обліково-аналітичне забезпечення, обліково-аналітична інформація, фінансова звітність.

Метою ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства.

Проте зміни до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» також передбачають подання для окремих груп підприємств звіту про управління.

Як визначено в Законі «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», звіт про управління - документ, що містить фінансову та нефінансову інформацію, яка характеризує стан і перспективи розвитку підприємства та розкриває основні ризики і невизначеності його діяльності [3].

Звіт про управління зобов'язані подавати середні та великі підприємства. При цьому, згідно з законодавством України, середні підприємства мають право не вказувати нефінансову інформацію.

Середні підприємства – це ті, які в році, що передує звітному, відповідають хоча б двом з цих критеріїв:

1) балансова вартість активів – від 4 до 20 мільйонів євро;

2) чистий дохід від реалізації – від 8 до 40 мільйонів євро;

3) середня кількість співробітників – від 50 до 250 чоловік.

До великих підприємств відносяться ті, які відповідають хоча б двом з цих критеріїв:

1) балансова вартість активів – від 20 мільйонів євро;

2) чистий дохід від реалізації – від 40 мільйонів євро;

3) середня кількість співробітників – від 250 чоловік.

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» не пояснює подробиці, яку саме інформацію потрібно розкривати у звіті про управління, але Директива 2013/34/ЄС [4], яка лежить в основі змін, розкриває ці поняття.

Фінансова інформація – це дані про перспективи та стратегії розвитку підприємства, його дій за звітний період: покупки активів або ж використання фінансових інструментів, тощо. А також про різні види ризиків, які наявні або можуть виникнути з високим ступенем вірогідності у підприємства. Таким чином, інформація про активи зі звіту про управління доповнює фінансову звітність підприємства.

Нефінансова інформація стосується зовнішнього середовища та персоналу підприємства, досліджень і розробок, які проводяться або плануються до проведення найближчим часом, а також благодійності, тощо.

Форма звіту про управління поки законодавчо не визначена. Ані закон, ані П(С)БО не вказують на те, якою має бути форма звіту.

Таким чином, вільна форма звіту дає можливість перетворити його в інструмент по залученню потенційних інвесторів і

клієнтів, який дозволить посилити конкурентні позиції підприємства на ринку.

Міністерством фінансів України підготований наказ про затвердження методичних рекомендації, які стверджують, що у звіті необхідно розкривати таку інформацію:

- 1) організаційна структура та опис діяльності компанії,
- 2) результати діяльності,
- 3) ліквідність і зобов'язання,
- 4) довкілля,
- 5) кадрова політика,
- 6) ризики,
- 7) дослідження та інновації,
- 8) фінансові інвестиції,
- 9) перспективи розвитку,
- 10) корпоративне управління [1].

Звіт про управління подається разом із фінансовою звітністю, відповідно, у той самий орган, куди й фінансова звітність. Але в залежності від виду діяльності підприємства, органи, в які подається звіт про управління відрізняються. Наприклад, банки мають подавати звіт в НБУ, акціонерні товариства – в Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку, тощо. Але всі юридичні особи подають фінансові звіти у податкову та органи статистики. Це саме стосується і звіту про управління.

Крім того, якщо це передбачено статутом компанії (підприємства), звіт про управління подається також засновникам (керівникам). Також на вимогу працівників підприємства інформація, представлена в ньому, має бути надана й їм.

Таким чином, звіт про управління має бути опублікований на сайті або веб-сторінці підприємства, або наданий друкованим способом.

Отже, можна стверджувати, що метою звіту про управління є надання поглядів керівництва підприємства користувачам, в тому числі й потенційним інвесторам і суспільству в цілому, на результати діяльності, які не можуть бути отримані з фінансової звітності, зокрема й соціально-екологічні, на перспективи розвитку підприємства, його майбутнє, існуючі та потенційні ризики та невизначеності в діяльності підприємства.

Обліково-аналітичне забезпечення складання звіту про управління – це процес підготовки обліково-аналітичної інформації, забезпечення її кількості та якості. Таким чином, поняття обліково-аналітичного забезпечення має дві складові: 1) діяльність, яка пов'язана зі збором, реєстрацією, узагальненням, збереженням, передачею та аналітичним опрацюванням інформації; 2) забезпечення системи управління відповідною кількістю необхідної достовірної, своєчасної та якісної інформації.

Сутність обліково-аналітичного забезпечення відображення фінансової та нефінансової інформації у звітності підприємств формується за рахунок сукупності інформаційних ресурсів, які сприяють ефективному проведенню процесу управління, зокрема розробці та реалізації управлінських рішень.

Система обліково-аналітичного забезпечення складання звітності є складовою загальної системи управління. Її суть полягає в об'єднанні облікових та аналітичних операцій в один процес, виконання оперативного мікроаналізу, забезпеченні безперервності цього процесу і використанні його результатів для формування рекомендацій для прийняття управлінських рішень [2].

Отже, для якісного складання звіту про управління необхідно щоб система обліково-аналітичного забезпечення підприємства базувалась на даних бухгалтерського обліку, включаючи оперативні дані, а також використовувати для економічного аналізу статистичну, виробничу, довідкову та інші види інформації та містила в собі підсистеми управління, що виконують відповідні функції та взаємодіють між собою через інформаційні потоки. Це забезпечить управлінський персонал підприємства обліково-аналітичною інформацією, необхідною для прийняття обґрунтованих та ефективних рішень.

Список використаної літератури

1. Методичні рекомендації зі складання звіту про управління від 07.12.2018 № 982. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18#n10>

2. Правдюк Н. Л. Підвищення ролі фінансової облікової інформації в управлінні діяльністю підприємств. / Правдюк Н. Л. // Агроінком. – 2015. – №8 – С.7–11.

3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV із змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

4. Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings, amending Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC Text with EEA relevance [Електронний

ресурс]. – Режим доступу : <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32013L0034>

Автори

Пасічник Інна Юрївна, к.е.н., доцент кафедри обліку і бізнес-консалтингу, ХНЕУ ім. С. Кузнеця (Inna.Pasichnyk@m.hneu.edu.ua).

Тези доповіді надійшли 31 січня 2019 року.

Опубліковано в авторській редакції.